

Gule Sider

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIPARK

NR. 6 – 2017

ACDC kommersialiserer skyttjenesten Arctic Circle Cloud Services

Fv. COO i ACDC Dag Gjetrang og teknisk sjef Øyvind Bakksjø.

ACDCs skyttjeneste er i disse dager på full fart mot kommersialisering. Nå installeres de siste komponentene i konteinerne som skal ta industrien inn i den digitale fremtiden. Side 4-5

Representanter fra hele landsdelen samlet i Nord-Norges industrihovedstad, Side 6-7 | Glencore får nye eiere, side 11 | Lykkes med en rekke bærekraftprosjekter, side 18-19

Løvolds
serviceverksted

- et av Norges mest moderne
verksteder. Vi produserer,
kontrollerer og sertifiserer alle
typer løft- og wireprodukter.

Løvold®

- trygghet gjennom kompetanse

Klinkerveien 6-8, 8006 Bodo
Tlf. 75 50 44 00 | www.lovoldas.no

AEO

AEO NORDLAND AS
aeonordland@aeo.no
www.aeo.no

24t vakt-
telefon

Tlf.: 75 12 00 00
Faks: 75 12 08 91
Mo i Rana: 416 78 303

TESS®

SLANGER · TJENESTER · DVHP

Avd. Tess Mo Industripark E-post rana@tess.no

Tlf: 75 13 63 00 · Fax: 75 13 63 01

24 t vakttelefon: 962 26 796 · www.tess.no

Circle K
Mo i Rana

CIRCLE K

DNB Bank fra
A til Å

Leder av Arve Ulriksen
administrerende direktør i Mo Industripark AS

GULE SIDER,
informasjonsblad for
disse bedriftene:

AGA Kantinedrift og Catering AS,
AVANTI engineering AS, Byggser-
vice Rana AS, Celsa Armeringsstål
AS, Glencore Manganese Norway
AS, Elkem Rana AS, Harsco Metals
Norway AS, Helse & Sikkerhet SA,
Industriprosjekt AS, Inventum RTD
AS, Itet AS, KIS Nord AS, avd. Mo,
Kunnskapsparken Helgeland AS,
Miljøteknikk Terrateam AS, MIP Regn-
saksapsservice AS, Miras Solution AS,
Mo Fjernvarme AS, Mo Industripark
AS, Mo Industritransport AS, MOMEK
Group AS, MoTest AS, OpusCapita AS,
PricewaterhouseCoopers AS, Rana
Gruber AS, Rana Industriterminal AS,
Rana Utviklingsselskap AS, Ranfjord
Fiskeprodukter AS, Relacom AS,
Norwegian Refractory Company AS,
Siemens AS, Industry Solution Division,
SINTEF Molab AS, SMA Mineral AS,
TESS Rana AS, T. T. Kran og industrielt
vedlikehold AS, ID Reklame,
Østbø Rana AS.

I redaksjonen MIP Info:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen
Jan Gabor, mobil 907 46 046
Tonje Nermark, mobil 467 78 409

Tekst, foto og design:
Mye i Media AS

Trykk: ID Reklame

Tips til Gule Sider kan sendes til:
Tonje Nermark, mobil 467 78 409

Mo Industripark as

Kurs mot tillitskrise?

Industrien får en stadig tøffere jobb med å ruste oss for fremtidens kompetansebehov når politiske beslutninger på regionalt nivå drar i motsatt retning og bygger ned lokale, nødvendige utdanningstilbud istedenfor å styrke det. Dette kan føre til en alvorlig tillitskrise mellom industri og næringslivet på den ene siden og våre fylkespolitikere på den annen.

Vi har forståelse for at man må prioritere når nedadgående fødsels- og befolkningstall fører til lavere økonomiske bevilgninger fra staten, men å legge til grunn en generell overordnet tilnærming til problemet kan bære galt avsted.

I høst har industrien i Rana fulgt prosessen rundt foreslått nedleggelse av vg2 industriteknologi ved polarsirkelen Videregående tett. Det ble kjent gjennom Nordland Fylkeskommunes (NFK) høringsdokument «Endringer i tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Nordland 2018-2019» som ble sendt ut i september at man sannsynligvis ville foreslå å legge ned denne linja basert på «lave søkertall og lav formidlingsgrad av lærlinger.» I Fylkestinget 4. desember vedtok man å legge ned linja.

Aggregerte tall skjuler lokal fakta

Formidlingshistorikken ved Opplæringskontoret for Nord-Helgeland (ONH) for lærefag som rekrutterer fra Vg2 Industriteknologi de fire siste årene viser en økning i antall formidlede lærlingeplasser. Disse lærlingene er i all hovedsak rekruttert fra Polarsirkelen. Den lokale industrien rekrutterer faktisk i dag flere lærlinger fra industriteknologi enn antall elever i den lokale Vg2 industriteknologi-klassen, som i dag er på 16 elever. Vg2 Industriteknologi har hatt god søkning, i alle år tilbudet har eksistert ved Polarsirkelen Videregående.

Dette er tydeliggjort og formidlet gjennom høringsinnspill fra en samlet Ranaindustri og høringsuttalelser fra både Rana Kommune og Polarsirkelen vgs. I sin beslutning har Fylkestinget tilsynelatende tatt utgangspunkt i den generelle nedgangen i søkere til TIP-fag i Nordland samt at man noen steder har problemer med å få nok lærlingeplasser.

Dette er riktig både for Nordland og resten av landet, men det er ikke situasjonen i Rana, noe som gjenspeiles i tallgrunnlaget fra ONH. Nesten samtlige

av de 15 elevene som gikk ut av Vg2 Industriteknologi forrige skoleår søkte om og fikk innvilget læreplass i Rana-distriktet. Det er kun én gjenstående søker, uten læreplass i sveisefaget i skrivende stund.

En samlet industri

Industrien har vært meget tydelig i høringsuttalelsen sin på at denne linja danner et viktig rekrutteringsgrunnlag da den gir mulighet til å ta 26 ulike fagbrev innen en rekke disipliner som er essensielle for flere av bedriftene i Mo Industripark. Disse bedriftene tar imot lærlinger hvert år og mange av dem ender opp i fast jobb. Lokal tilknytting er svært viktig for rekrutteringen av ny arbeidskraft, noe som industrien i Rana og tilknyttede virksomheter trenger nå og i fremtiden.

Ranaindustriens budskap har hele veien vært at Vg2 industriteknologi ved Polarsirkelen må bestå som søkbart fag også neste skoleår. Så blir det opp til fylkeskommunen å vurdere saken på nytt dersom søkertallene og formidlingen av lærlingeplasser skulle gå vesentlig ned i fremtiden. Her virker det som om Fylkestinget kun har sett på saken utfra et perspektiv om det totale antall elevplasser ved videregående skoler i Nordland og ignorert øvrige hensyn som verdiskaping i industrien.

Viktig for hele Nordland

Industrien i Rana står for rundt 20 % av verdiskapningen til Nordland fylke og burde derfor blitt hørt når den foreslåtte nedleggelsen vil redusere rekrutteringsgrunnlaget for mange aktører i regionen vesentlig. Ranaindustrien er stor og bare i Mo Industripark er det 108 bedrifter som til sammen har rundt 2400 ansatte. De største bedriftene i parken samt flere tilknyttede virksomheter har sendt inn høringsinnspill til Fylkeskommunen i høst. Bare i Mo Industripark har vi årlig rundt 70 lærlinger rekruttert fra ulike fagretninger og industriteknologi er en av de viktigste TIP-fagene det rekrutteres fra.

Fylkestinget burde hatt det store bildet klart for seg i denne saken da en nedleggelse av Vg2 industriteknologi på dette tidspunktet vil svekke industribedriftenes mulighet til å rekruttere fagarbeidere lokalt med en utdanning fra en av Norges mest moderne TIP-linjer.

Følger ikke egne føringer

Fylkestinget har senest i fjor i sak 128/2016 uttalt på s. 5 i høringsdokumentet at «Fylkestinget forutsetter at fremtidig tilbudsstruktur i videregående opplæring

dimensjoneres og er i tråd med arbeids- og næringslivets behov for kompetanse og arbeidskraft». Den foreslåtte nedleggelsen av Vg2 industriteknologi er ikke i tråd med Fylkestingets tidligere uttalte føringer og det er derfor vanskelig å forstå at man likevel vedtar å gjennomføre nedleggelsen av det søkbare tilbudet. Som resultat står nemlig ikke tilbudsstrukturen på Polarsirkelen i stil med næringslivsbehov i Ranaindustrien.

Hva om denne nedleggelsen fører til svekket rekrutteringsgrunnlag?

Industrien er bekymret for at nå som Vg2 industriteknologi ved Polarsirkelen vgs legges ned så kan dette svekke rekrutteringsgrunnlaget og derved fagkompetanse for Rana. Vi har grunn for å tro at dette vil skje når vi sammenlikner med fjorårets flytting av Transport og Logistikkklasse fra Rana. Prognoser for fremtidig behov for fagarbeidere peker oppover. Samtidig er det noen steder utfordrende å få rekruttert nok ungdom til å velge TIP-fag. Men antall søkere og formidlede læreplasser er som nevnt stabilt i Rana.

Elevtall på videregående skole i Nordland er jevnt over synkende og anslagene tilsier at nedgangen skal fortsette i årene fremover. Dette må Nordland Fylkeskommune selvsagt overveie i sine prioriteringer for fremtidig skolestruktur.

Rana er i utakt med Nordland generelt med bakgrunn i oppbyggingen av industrien her i regionen på 50-tallet med befolkningstilstrømming hvor stort sett alle var unge voksne som raskt stiftet familie. Nedgangen vi ser nå i for eksempel antall 16-åringer, vil derfor begynne å gå oppover

allerede i 2019 og stabilisere seg noe før det kommer enda en økning i 2026, om vi legger middelanslaget til SSB til grunn. Skolestrukturen i fylket må derfor utformes mer langsiktig.

Med nedleggelsen forutsetter man at elevsøkningen til Vg1 på TIP skal fortsette å være 45 elever. For skoleåret 2017-2018 er elevtallet 45. Tidligere har elevtallet vært stabilt på 75 elever. Dette gjelder riktignok ikke skoleåret 2016-2017 hvor det var 60 elever. Polarsirkelen vgs har hatt en nedgang på 40% på Vg1 på 2 år. Det er vanskelig å se noen grunn til at den lave søkningen til TIP Vg1 skal fortsette og at elevsøkningen skal stabilisere seg på 45 elever. Hva hvis det igjen blir 60 eller 75 elever på Vg1?

Det er ingen beregninger som viser at man sparer penger på å legge ned Industriteknologi hvis det er elevgrunnlag til å fortsette utdanningen, da man som resultat kan risikere at elever søker seg til linjer det ikke er behov for eller jobber til. Vi har derfor formidlet og håpet at Vg2 industriteknologi skulle være søkbar også i 2018 og at man derved så an situasjonen noe før man tok et endelig valg om nedleggelse.

Det jobbes nå intensivt med rekruttering til TIP-fag fra flere hold, deriblant Norsk Industri, en arbeidsgiverorganisasjon for industrien i Norge og største landsforening i NHO. Norsk Industri organiserer nesten all fastlandsindustri i Norge. De kjører nå en massiv kampanje rettet mot ungdom som skal velge studieretning, for å rekruttere flere unge til å velge TIP-fag. Hovedfokuset kommer ifølge dem selv til å være rettet mot industrifylkene Østfold, Agder og Nordland. Det spørs om vi vil kjenne effekten

av det her i Rana nå som tilbudsstrukturen for TIP-fag blir dårligere.

Veien videre

Mo i Rana er industrihovedstaden i Nord-Norge. Skal vi klare å være det også i fremtiden må det offentlige ved Nordland Fylkeskommune være med å jobbe for å styrke industrien og ikke gjøre isolerte vedtak i én sektor som får potensielt katastrofale følger i en annen. Potensialet og behovet for vekst i landbasert industri er særlig stort i Nordland, som trenger flest mulig ben å stå på når nedgangen i olje- og gass sektoren fortsetter i årene fremover. Derfor er det viktig at næringslivet, utdanningsinstitusjonene og det offentlige Nordland drar i samme retning, noe prosessen rundt denne saken sår tvil om.

I kjølvannet av vedtaket om nedleggelse har Nordland Fylkeskommune signalisert at de ønsker dialog hvor vi skal diskutere strukturen på videregående utdanning samt muligheten for 1 pluss 3 modellen for industriteknologilinja. I et slikt utdanningsløp starter elevene på Vg1 industriteknologi, og går der i ett år før de fortsetter med tre års praksis i lærebedrift. Her vil første året gi et teoretisk grunnlag mens den videre utdanningen vil være mer praktisk enn modellen som er brukt så langt da de påfølgende årene foregår ute i bedriftene.

Dette kan være en god løsning som kan dempe effektene av nedleggelse av Vg2 industriteknologi, men samtidig legges mer av ansvaret på bedriftene, som forplikter seg til oppfølging i tre år. Men i alle tilfeller virker det som om det kan bli mulig for bedriften i Rana å rekruttere fra industriteknologi g1 lokalt, for så å forme sine fagarbeidere etter bedriftens modell de påfølgende årene.

Teknisk sjef i ACDC, Øyvind Bakksjø, jobber i disse dager med å få på plass de siste komponentene før skytjenesten kommersialiseres.

Skytjenesten Arctic Circle Cloud Services kommersialiseres

På et område inne i Mo Industripark er det nå installert mye nytt utstyr, lastet med teknologi som skal ta industrien inn i den digitale fremtiden. Etter ett års kjøretid i pilotdrift er Arctic Circle Data Center AS klar for kommersiell virksomhet med sin skytjeneste, Arctic Circle Cloud Services.

Eget design

Forbrukere kjøper regnskapstjenester, deler filer, og streamer film og annet som aldri før. Det er produkter basert på skytjenester.

– Vi tilbyr våre tjenester og løsninger direkte til leverandører av forbrukertjenestene, og ikke minst til ulike utviklermiljøer. Noen av disse har vi hatt med i pilotprosjektet, og følger oss videre i neste fase, sier daglig leder ved Arctic Circle Data Center AS (ACDC), Jan-Erik Svensson.

Pilotprosjektet har vært driftet i et års tid,

basert på en løsning som ble laget høsten 2016.

– Først designet vi maskinvaren basert på eksisterende komponenter. Vi har gått for en åpen løsning som heter Open Compute, som gjør den effektiv, fleksibel og skalerbar. Programvaren vår er også en åpen løsning som heter OpenStack, som sørger for at det er enkelt å flytte data og infrastruktur i skyen om en måtte ønske det. Man er med andre ord ikke låst mot en produsentid programvare, forklarer han.

Aktører som Microsoft, Google og Amazon har alle hver sin skytjeneste på markedet, men ACDC har skapt en egen løsning.

– Vi har utviklet vår egen plattform, inkludert programvare, maskinvaresammensetning og infrastruktur som for eksempel kjøling. Dette gjør at vi betaler tilnærmet null i lisenskostnader, og kan være sammenlignbare med de store internasjonale aktørene på pris og tjenestekvalitet,” sier teknisk sjef i ACDC, Øyvind Bakksjø.

Bygger en digital industri

Arctic Circle Cloud Services er først og fremst rettet mot det norske og nordiske markedet, men målet er å ekspandere globalt etter hvert.

– Nå skal vi prøve enhetene. Ved behov vil vi først og fremst bygge ut i de lokalene og fasilitetene vi har tilgjengelig i dag. Når vi har kommet til et slikt volum at vi ser at dette kan skaleres ut i større omfang, så gjør vi det, forteller Svensson.

Videre oppskalering av virksomheten er planlagt gjennom bygging av ACDC Campus på østsiden av tomte til Mo Industripark, som blir et større datasenterområde med flere bygg hvor både våre og andres servere kan holde hus. Dette blir kostnadseffektivt for oss og eksterne datasenterkunder

– Vi jobber med fremtidsrettede tjenester, og hele datasenteret skal være tilpasset kundenes bruk og behov. Vi bygger en digital industri. Det inkluderer for eksempel kunstig intelligens (AI) og utvidet

– Det er en enorm global vekst i bruk av skytjenester. Digitalisering og ny teknologi som stordata, analyse og optimalisering i produksjonsprosesser vil få en betydelig vekst i årene som kommer, dette vil vi posisjonere oss opp mot, sier daglig leder i Arctic Circle Data Center, Jan-Erik Svensson.

virkelighet (AR). Det er en kombinasjon av servere som hjelper kunden å se virkeligheten i et annet perspektiv. Man kobler sammen teknologi som gjør at man kan jobbe på en annen måte enn i dag. Så vil vi også etter hvert tilby tjenester innen datafangst og stordataanalyse. Disse områdene er særlig interessante for prosessindustrien og verkstedindustrien i Rana, forklarer Svensson.

– Det er en enorm global vekst i bruk av skytjenester. Digitalisering og ny teknologi som stordata, analyse og optimalisering av produksjonsprosesser vil få en betydelig vekst i årene som kommer, dette vil vi posisjonere oss opp mot, poengterer Svensson.

De som bestiller en analysetjeneste har selv kjernekompetansen ut ifra hva informasjonen forteller og hva den kan brukes til, men vet ikke hvordan de skal få den frem. Prosessbedriftene i Mo i Rana samler i dag mengder med data, men har ikke teknologien for å få sortert den og hentet ut informasjonen man er ute etter. – Vår jobb blir da å utvikle programvaren som kan gjøre nettopp dette, sier Svensson.

Et stort prosjekt

I dag har ACDC tre ansatte lokalisert i Trondheim og fire på Mo. I 2018 planlegger

de å vokse til 14 og i 2019 er målet 20 ansatte. I dag er det ingen andre i Norge og Norden som leverer denne tjenesten på dette nivået.

– Vi lager den underliggende skytjenesten med infrastrukturen og plattformen, som er den programvarebaserte delen, som styrer maskindelen. ACDC leverer et produkt basert på automatisert selvbetjening. Vi har stor grad av fleksibilitet og kan i utgangspunktet være lokalisert hvor som helst. I tillegg til å bygge en Campus i Mo Industripark vil vi installere enheter på ulike steder globalt etter behov, forteller Svensson.

Kundene kan enkelt logge seg inn på ACDC sine websider, registrere seg og begynne jobben. Det skal gå fort og være enkelt.

– I år leier vi ut kjøretid på serverne for prosessering og lagring. Til neste år skal vi bygge nye typer virtuelle servere, databasetjenester og jobbe mer med stordata og analysetjenester, men også maskinlæring, kunstig intelligens-tjenester og IoT (internet of things), forklarer Svensson.

I disse dager installeres to større uavhengige datasentermoduler og i løpet av desember starter de driften med 3.000 maskiner. Allerede i 2019 skal de være oppe i 300.000 maskiner.

– Nå har vi siste innspurt på installasjonene

og mange bedrifter er involvert. Momek har levert det mekaniske til konteinerne, mens Miras har tatt seg av strømforsyningen. Det er derfor et stort prosjekt, også for de andre aktørene i Mo Industripark, samtidig som bredden i tjenestetilbudet til parken vokser i takt med fremtidens behov, avslutter Jan-Erik Svensson.

Langsiktig satsing

Mo Industripark AS er største eier i ACDC, og administrerende direktør i MIP AS Arve Ulriksen er fornøyd med at jobbingen med dette over flere år nå er kommet i kommersialiseringsfasen.

– Vår satsing på datasenter er en del av Mo Industripark AS sin digitaliseringsstrategi og noe vi har jobbet med siden 2014 for å få til. Arctic Circle Data Center AS ligger i kjernen av denne strategien. Digitalisering innen alle sektorer er fremtiden og vi tenker det blir stadig viktigere å kunne tilby industri og næringsliv, og i tillegg offentlig sektor, fremtidsrettede tjenester som blant annet datalagring, -prosessering og stordataanalyse fra en norsk lokalitet. Vi kommer til å lykkes med denne satsingen fordi vi har utviklet en unik løsning, basert på en ny teknologisk plattform, som også er testet i markedet med veldig godt resultat, uttaler Ulriksen.

Erna Solberg mener Norge har en befolkning som er vant til omstilling, noe ikke minst Mo i Rana er et eksempel på.

AGENDA NORD-NORGE
Agenda Nord-Norge arrangerer en gang i året Norges viktigste og største møteplass i nord, for å framskaffe kunnskap og skape en arena for dialog. Her møtes en rekke beslutningstakere fra privat og offentlig sektor, ulike bransjer, politikk, akademia og administrasjon. Årets samling var i Mo i Rana 13.-14. november. Temaet for samlingen var "G.U.D. og Nord-Norge – hvordan møter vi globalisering, urbanisering og digitalisering".

Industrien er en del av løsningen

Statsminister Erna Solberg uttrykte at Norge kan være i verdensklasse når det gjelder miljøteknologi, i sitt innlegg under Agenda Nord-Norge og holdt frem Mo i Rana som et eksempel på vellykket omstilling.

Solberg var en av dem som inntok scenen under Agenda Nord-Norge i november i Meyergården Spektrum, der temaet var G.U.D. – globalisering, urbanisering, digitalisering. Denne årlige konferansen samler 500 beslutningstakere fra privat og offentlig sektor, ulike bransjer, politikk, akademia og andre engasjerte samfunnsaktører til dialog og debatt om landsdelen. Lokasjonen ruller, og i år var konferansen lagt til industrihovedstaden i Nord-Norge, Mo i Rana.

Industri er en del av løsningen

En engasjert Solberg pekte på industrien i Norge som en stadig viktigere omstillingsaktør, at ambisjonsnivået for å nå klimamålene er høyt og kravene høyere. – Vi er inne i en grønn omstilling, et grønt skifte. Alle rammebetingelser framover skal bidra til at vi holder oss innenfor tålerammen til verden for at temperaturen ikke skal stige mer enn to grader. Det er ikke uten grunn at vi kalte industrimeldingen "Grønnere, smartere og mer nyskapende". Industrien har mange viktige roller å spille. Det ene er å redusere klimautslipp. Samtidig er industrien en del av løsningen. Utfordringen er å finne løsninger hurtig nok, som er gode nok og som blir kommersielle. Vi kan være i verdensklasse når det gjelder miljøteknologi, sa Solberg under sitt innlegg.

Omstillingen har så vidt begynt

Solberg mener Nord-Norge i fremtiden kommer til å være preget av noen store bedrifter og nettverk av små og mellomstore bedrifter som samarbeider. – Vi har opplevd oljeprisfall og økt ledighet. Men vi er på vei ut av dette. Utviklingen i økonomien er mye bedre nå. Vi har vunnet konkurransekraft innen flere sektorer gjennom de endringene vi har gjennomgått de siste årene. Blant områdene som har hatt best utvikling i konkurransekraft er Nord-Norge. Her har det vært mer vekst enn i resten av landet. Samtidig er omstillingen av Norge så vidt begynt. Olje- og gassnæringen er i ferd med å bevege seg nordover og gir flere arbeidsplasser i landsdelen, men i nasjonal omstilling kommer olje- og gassnæringen til å bety mindre, uttrykte Solberg. Hun understreket at olje- og gassnæringen

NHO-sjef Kristin Skogen Lund (t.h.) i samtale med LO-leder Hans-Christian Gabrielsen og Inger-Gunn Sande.

Sofasamtale om det grønne skiftet. F.v. Inger-Gunn Sande, daglig leder Nordnorsk kommunikasjon, Marianne Haukland (H) stortingsrepresentant for Finnmark, Cecilie Myrseth (A) stortingsrepresentant for Troms, Arve Ulriksen, administrerende direktør Mo Industripark as.

Kan ikke forvente å få det bedre enn foreldrene

Kristin Skogen Lund, administrerende direktør i NHO, mener en hovedutfordring i årene som kommer er den manglende utviklingen og forbedringen for store deler av den vestlige verden.

– Der vi tidligere kunne forvente å få det bedre enn foreldrene våre, og at våre barn ville få det bedre enn oss igjen, har dette stoppet opp de siste tiårene. Dette er samtidig som globalisering, urbanisering og digitalisering går fortere og fortere. I tiåret fram til 2005 var det i en britisk undersøkelse kun to prosent av befolkningen som opplevde ingen utvikling i, eller nedadgående, velstand. Fra 2005 til 2014 var denne andelen hele 70 prosent, påpekte Skogen Lund.

– Unger i dag kan ikke forvente at de får det bedre enn foreldrene. Dette er en dramatisk forandring.

Samtidig uttrykte direktøren at Norge har gode forutsetninger for å møte denne utfordringen med naturressurser, en god modell for forhandlinger, høy tillit mellom folk og til institusjoner, og bedrifter i verdensklasse.

– Men vi kommer ikke til å være et økonomisk annerledesland i fremtiden. Kommer modellen vår til å holde da? Spurte Skogen Lund forsamlingen retorisk.

Hun er i likhet med LO-leder Hans-Christian Gabrielsen opptatt av å inkludere flest mulig i arbeidslivet, samt gi gode muligheter for kompetanseheving.

– Vi må løfte kompetansen til alle, gi alle muligheter. På den måten kan Norge ta et en klar fordelssposisjon. Det vil ikke være lett, men det skal vi være glad for. Hvis ikke ville alle gjort det før oss, sa Gabrielsen.

fortsatt vil være den største, men at vi må hente veksten andre steder og på andre områder, og at nytenking må til som følge av teknologiutvikling.

– Vi er inne i et teknologisk skifte med globalisering, urbanisering og digitalisering, der vi må løse felles utfordringer. Vi må skape flere jobber som betaler skatt og sørge for at flere er kvalifiserte til å ta de nye jobbene. Vi må også ha et større fokus enn vi har hatt de siste 20 årene på å løfte dem som står utenfor arbeidslivet inn i arbeidslivet, fremhevet statsministeren.

Gode forutsetninger

Hun mener Norge har gode forutsetninger for å takle endringene som kommer.

– Vi har naturressurser verden kan misunne oss og bra distribusjon og bruk av digitale virkemidler. I tillegg har vi en befolkning som er vant til omstilling, flate strukturer

og kultur for å samarbeide, påpekte Solberg.

– Mo i Rana er et eksempel på en slik omstilling som vi har hatt i ganske mange småsamfunn i Norge. Det er tøft når det pågår og når det buttrer for hjørnesteinsbedriftene og mange ikke kan beholde de samme jobbene som de har hatt. Her gikk man fra tre statseide bedrifter til at man i dag har mange flere bein å stå på. I tillegg har Mo i Rana et fantastisk arkiv med Nasjonalbiblioteket, et vellykket eksempel på innovasjon fra privat sektor som kan overføres til offentlig sektor.

Solberg avsluttet oppholdet med et besøk hos Celsa Armeringsstål AS og andre bedrifter i Mo industripark. Her møtte hun blant annet ekteparet Anton og Bodil Graven som har jobbet i Mo industripark i 50 og 35 år. Mer om ekteparet i neste utgave av Gule Sider.

– For oss er det veldig positivt at fjernvarmen stadig kan utnyttes til nye formål og på en enda bedre og kostnadseffektiv måte, sier daglig leder i Mo Fjernvarme as, Terje Sund-Olsen.

Mo Fjernvarme i nytt samarbeid om energibesparende bygg

I forbindelse med byggingen av Byhagen Borettslag har Mo Fjernvarme engasjert seg i valget av en ny kostnadseffektiv varmeløsning i bygget, som holder energibehovet til oppvarming på et minimumsnivå.

Med nye krav til energieffektivitet i nybygg er oppvarming fra Mo Fjernvarme et stadig mer attraktivt alternativ. Et nytt system som utvider bruken av varmt tappevann bidrar i tillegg til å redusere bygge- og driftskostnadene for de som tar det i bruk.

Økonomisk gunstig

– Dette er selve hjertet i huset, forteller

daglig leder i Mo Fjernvarme, Terje Sund-Olsen, og viser frem teknisk rom i kjelleren. Tradisjonelle byggeløsninger krever større plass til kundesentral, vannrør og samlestokker, men nå står koblingene og varmeveksleren, som skiller fjernvarmen og selve bygget, på i underkant av 2 m² gulvflate.

– Tidligere har vi brukt to uavhengige rørsystem der det ene har vært brukt til oppvarming og det andre har gått til varmtvann. Ved å bruke tappevannskursene også til oppvarmingsformål har vi halvert rørmengden, sier rørleggerbas ved VVS-entreprenør Oras, Eckhard Schmidt, før han peker opp ved taket over kundesentralen. – Her ville det vanligvis ha gått to store stålrør som vi tradisjonelt ville ha bygd inn

i huset. Vi sparer en del fremføringsveier for rørsystemet og flere reguleringsventiler. Det er derfor økonomisk gunstig i tillegg til at det er svært plassbesparende, forklarer han.

Energieffektive bygg

Den nye løsningen som utnytter tappevannet mer effektivt muliggjøres ved å montere en liten varmeveksler i hver boenhet.

– Hver leilighet har sitt eget lukkede system. Dette betyr at dersom en leilighet skulle få et problem med lekkasje eller lignende, vil det ikke berøre de andre leilighetene. Hver boenhet har egen varmesentral med kombinert vann- og gulvvarme. Pumpene er av siste modell og hele anlegget er svært energieffektivt. Tilførselsarbeidet er redusert og du får varmt vann i samme

øyeblikk som du skrur på kranen. Og med fjernvarme blir det aldri fritt for varmtvann, selv om alle i bygget dusjer samtidig og lenge, forteller prosjekterende rådgiver hos ingeniørselskapet Sweco, Martin Vågeng.

– Den nye forenklede løsningen har et stort potensiale, og kan også bidra til at konvertering av gamle bygg fra elektrisk oppvarming til vannbåren, energifleksibel oppvarming blir økonomisk lønnsomt, sier Sund-Olsen og Vågeng.

Nybygg skal i dag konstrueres slik at de er så energieffektive som mulig. Ved å installere denne varmtvannsløsningen i nye oppføringer kan man redusere installasjonskostnadene, på sikt driftskostnadene og til slutt redusere kostnadene for brukeren.

– Vi beregner at denne løsningen kan gi en fremtidig effektbesparing på litt over 2 kW for hele bygget, noe som med dagens strømpriser tilsvarer cirka 17.000 kroner per år, sier Vågeng.

Attraktiv løsning

Løsningen ble første gang utprøvd i 2015 og har allerede blitt omfavnet av bransjen nasjonalt, selv om det krever at både utbygger og VVS-bransjen må tenke nytt.

– For oss er det veldig positivt at fjernvarmen stadig kan utnyttes til nye formål og på en enda bedre og kostnadseffektiv måte, sier Sund-Olsen.

Den nye løsningen ble for øvrig funnet opp av blandt andre Rolf Juhlin fra Nesna, som tidligere var tilknyttet både Helgeland Kraft og Mo Fjernvarme før han ble teknisk sjef i Agder Energi Varme.

MO FJERNVARME

- Mo Fjernvarme as er Nord-Norges største leverandør av fjernvarme, og leverer varme til kommunale og offentlige bygg, næringsbygg, hoteller, borettslag, svømme-/idrettshaller, oppdrettsanlegg, samt tining av gater og områder i sentrum. Bedriftens varmeleveranser tilsvarer det årlige varmebehovet til om lag 5 000 eneboliger.
- Fjernvarmeaktiviteten i Mo i Rana startet i 1985, og produksjonen er i dag basert på gjenvinning av overskuddsenergi fra prosessbedrifter i Mo Industripark.
- Selskapet er eid av Mo Industripark as (60%) og Helgeland Kraft (40%).
- Etter over 30 års utbygging er Mo i Rana i dag blant landets mest miljøvennlige med tanke på energibruk i bygg.

Fv. Rektor Anne Husebekk ved UiT – Norges arktiske universitet, og adm. dir. ved Mo industripark AS, Arve Ulriksen.

Vil styrke kunnskapsutvikling og innovasjon

I november signerte Mo Industripark as og UiT – Norges arktiske universitet en samarbeidsavtale. Målet med avtalen er å bidra til gjensidig kunnskapsutvikling og innovasjon i MIP AS og bedriftene i Mo industripark.

– Vi skal investere i det beste utstyret man kan få og samarbeide over fylkesgrensene for å gjøre ting bedre for oss alle. Dette er en avtale som forplikter, for både MIP og UiT, sier administrerende direktør i Mo Industripark AS, Arve Ulriksen.

Samarbeidsavtalen har fire delmål

1. Bidra til å sikre og styrke den fremtidige rekrutteringen av kvalifiserte medarbeidere til MIP AS og bedriftene i parken.
2. Bidra til å styrke undervisningstilbudet ved UiT på relevante fagområder som bygg-, elektrofag samt informasjons- og kommunikasjonsteknologi, herunder faglige innspill fra MIP AS når det gjelder utvikling av studier.
3. Bidra til at UiT utvikler/etablerer

utdanninger og videreutdanninger med relevans for strategiske industrielle satsingsområder i MIP, så som energieffektivisering, landbasert oppdrett, sirkulær økonomi, og digitalisering

4. Bidra til å initiere FoU-samarbeid mellom bedriftene i Mo Industripark og UiT.

Avtalen, som ble signert under Agenda Nord-Norge konferansen på Mo, er fremtidsrettet, sier rektor ved UiT – Norges arktiske universitet, Anne Husebekk.

– Før studiestart 2019 skal vi ha på plass en masterutdanning innen informatikk på Mo. På denne konferansen har vi bare fått befestet hvor viktig informatikk og digitalisering vil bli i framtiden og vi er derfor glade for å kunne signere samarbeidsavtalen nå, sier en fornøyd Husebekk.

– Arbeidsgiver er en viktig samarbeidspartner

Christopher Valbekmo (23) ved Celsa Armeringsstål as har de siste årene hevdet seg internasjonalt i kampsporten karate, under grenen Wado-Ryu. I begynnelsen av oktober deltok han på World Cup i Curaçao i Karibia.

Valbekmo jobber vanligvis på 4-skiftlaget ved Stålverket. Der kjører han kran, drifter stålovnene, øseovnen, jobber på strengen og øsedørken. Han er også med i industrivern-teamet og er trent som røykdykker og brannslukker. I tillegg kan han utføre utvidet førstehjelp og andre viktige beredskapsoppgaver.

– Celsa har vært veldig flink til å tilrettelegge for meg slik at jeg har kunnet deltatt på samlinger og konkurranser. De er derfor en viktig samarbeidspartner, forteller Valbekmo. Nå har han representert Norge og konkurrert i klassen ”-75” og ”Åpen klasse”.

Mot pallplassering

I sommer varmet han opp til World Cup ved å delta under Helsinki Open, et av Finlands største mesterskap. Her tok han bronse. I tillegg trener han karate fem dager i uken i tillegg til styrke- og kondisjonstreninger. Under World Cup i Curaçao har Valbekmo kjempet mot de beste utøverne fra hele verden i aldersgruppen 19-34 år under grenen WIKF. I forkant av mesterskapet uttalte han at målet var pallplassering.

– I min egen klasse ”-75” tapte jeg bronsefinalen, men jeg er fortsatt fornøyd med innsatsen, sier Valbekmo.

Fleksibilitet med skift

Takket være god støtte, blant annet fra ulike bedrifter i Mo industripark, deriblant Mo industripark as, har Rana karateklubb hatt mulighet til å utvikle sterke utøvere og satse internasjonalt over flere år. Satsingen har resulter i flere medaljer til klubben, både ved nasjonale og internasjonale stevner.

– Fordelen med å jobbe skift er at det gir stor fleksibilitet til å trene samtidig som jeg har fri i helgene. Celsa er flink til å bruke ny teknologi for å forbedre og tilrettelegge arbeidsforholdene. Dette

gjør arbeidsplassen mindre belastende og gir mer overskudd til trening, sier medaljevinneren.

Valbekmo var nylig i Steinkjer og vant Midt-Norsk mesterskap og ser nå frem til NM i 2018 og WIKF EM i Portugal hvor målet er å få nok en god plassering.

- WIKF står for Wado International Karate-Do Federation
- Wado-Ryu er en av karatesportens største stilarter, etablert i 1933 i Japan. Karakteristisk for denne stilen er at det satses mer på teknikk, hurtighet og spenstighet enn rå kraft.

Administrerende direktør ved Glencore Manganese Norway, Bjørn Ugedal, ser flere fordeler ved å bli en del av internasjonale Ferroglobe.

Glencore får nye eiere

I november ble det offentliggjort at spanske Grupo FerroAtlántica S.A., et datterselskap av Ferroglobe PLC, har kjøpt alle aksjene i Glencore Manganeses smelteverk i Mo i Rana og Dunkirk, Frankrike.

Partene forventer at avtalen skal ha fått nødvendige godkjenninger og utført transaksjoner i løpet av første kvartal 2018. – Dette er en prosess som har pågått en stund. Glencore skal fortsette trading av ferdigproduktene og fremdeles bruke de samme råvarene, og så skal de nye eierne ta seg av driften. Vi tror dette kommer til å bli bra. Vi får flere manganverk å samarbeide med og sammenligne oss med i tillegg til at vi kan dra nytte av erfaringene deres. Det kan være en fordel, sier administrerende direktør i Glencore Manganese Norway, Bjørn Ugedal.

Spent på nye eiere

Oppkjøpet av Glencore-anleggene i Frankrike og Norge gir Ferroglobe en unik mulighet til å ta større markedsandel i manganlegeringsindustrien.

– Glencore har vært en bra eier og investert mye i verket i Mo i Rana, men forhåpentligvis går det fra godt til bedre. De nye eierne kommer før jul for å presentere seg for bedriften og bli kjent med oss, forteller Ugedal og legger til.

– Ferroglobe PLC er verdens største enkeltaktør på ferrosilisium og Europas største på mangan, så dette blir spennende.

Vekstfremmende

I en pressemelding uttaler administrerende direktør i Ferroglobe, Javier López Madrid, at oppkjøpet av Glencores manganbaserte legeringsanlegg i Europa representerer et første skritt i gjennomføringen av deres strategi.

– Dette gir betydelige vekstmuligheter og styrker Ferroglobes eksisterende plattformer, uttrykker López Madrid. Selskapet, som er over hele verden, har store ambisjoner for fremtiden.

– Vi er glade for mulighetene denne transaksjonen gir for å forbedre tjenesten vi tilbyr våre kunder, tar vare på effektiviteten og fremmer vår vekst.

OM FERROGLOBE PLC

- Selskapet har hovedkontor i London men er representert en rekke steder i verden, deriblant i Spania, USA, Frankrike, Canada, Sør-Afrika, Argentina, Venezuela og Kina.
- Gjennom oppkjøpet av smelteverkene i Norge og Frankrike vil Ferroglobe bli en av verdens største produsenter av ferro- og silikomangan og får en forventet årsproduksjon på over en halv million tonn.

– Det er et par estetiske ting som gjenstår før vi er helt ferdige. Det kommer etter hvert lyssetting av betongveggene inni portalene bak meg samt grøntarealer utenfor transformatorstasjonen. Disse tiltakene vil gi hele området et visuelt løft, sier prosjektleder Espen Moe.

Ruster opp for fremtiden

Det har gått nesten et år siden planleggingen av rehabiliteringen av fasaden til Svabo transformatorstasjon startet. Prosjektet er i avslutningsfasen og nå er selve hjertet i Mo Industripark rustet for mange nye år.

– Herfra distribueres all strøm i Mo industripark, forteller prosjektleder ved en av driftsavdelingene til Mo industripark as, MIP Kraftnett, Espen Moe.

Helhetlig rehabilitering

Svabo transformatorstasjon ble bygget i 1953 og siden den gang har det bare blitt utført mindre vedlikeholdsarbeid. Nå har MIP Kraftnett utført en helhetlig rehabilitering av betongen, byttet tak med beslag, montert nye takrenner og skiftet ut flere av de

elektriske installasjonene.

– Det var virkelig på høy tid med en omfattende rehabilitering av anlegget, som har stått mer eller mindre urørt siden femtitallet, for å unngå skade på utstyr og personell, forklarer prosjektlederen.

Arbeidet med å utarbeide en tilstandsrapport begynte allerede i fjor. Med den som utgangspunkt vurderte MIP Kraftnett ulike løsninger. De valgte Visinor som hovedentreprenør mens Norconsult i samarbeid med MIP Kraftnett har prosjektert anlegget. Underentreprenør Momek utførte selve vannmeislingsjobben da gammel betong skulle fjernes og har i tillegg utført en del av stålarbeidet.

– Vi startet planleggingen i januar og entreprenør initierte arbeidet i juni. Siden har det gått slag i slag og det gjenstår bare små utbedringer og litt opprydding. Dette

er et relativt stort tverrfaglig prosjekt og på det meste har det vært 20 personer som har jobbet her samtidig, forteller Moe fornøyd.

Rustet for fremtiden

Det er utført et omfattende betongarbeid, elektroarbeid samt skogrydding på området og hele jobben har blitt gjennomført mens det til enhver tid har vært spenning i det 132 kilovolts friluftsanlegget. Dette har vært utfordrende men prosjektlederen sier et gjennomgående fokus på sikkerhet for alle nye kontraktører og arbeidere på området har vært avgjørende.

– Vi har ikke hatt en eneste personskafe på dette prosjektet, noe vi er godt fornøyd med. Svabo er et av Norges største koblingsanlegg med dette spenningsnivået og sikkerhet er derfor helt sentralt når det gjelder all ferdsel i nærheten av området, både for oss som ferdes her til daglig men ikke minst for de som ikke

har høyspent som fagområde.

I forbindelse med rehabiliteringen har de samtidig utført vedlikehold samt utskifting av komponenter i friluftsanlegget og rehabilitert betongmasten som står like ved.

– Det som gjenstår er å montere takrenner, men disse tar vi til våren. Vi har også planer om å opparbeide grøntareal utenfor transformatorstasjonen, men detaljene rundt dette er ikke spikret enda. De ”nye” betongveggene skal i tillegg lyses opp med farge som vil gi området et estisk løft. De øvre betongveggene beskytter friluftsanlegget mot steiner og snø som kan rase ned fra fjellet om vinteren og våren.

Det ligger mange arbeidstimer bak prosjektet og alle ansatte i MIP Kraftnett har vært involvert.

– Helhetlig mener jeg at dette ble veldig bra. Svabo transformatorstasjon har nå fått et helt nødvendig løft og er nå godt rustet for mange år fremover, avslutter Moe.

MIP KRAFTNETT

- MIP Kraftnett i Mo Industripark AS har seks ingeniører, fem montører og en lærling som sørger for distribusjon av drøyt 1,7 TWh i året til kunder i og utenfor Mo Industripark. Dette tilsvarer rundt 1.5% av det totale strømforbruket i Norge. De har ansvaret for 29 km med luftledninger, 33 km kabler, 60 transformatorer og 440 målere.
- I fjellet ligger Svabo transformatorstasjon som er hovedsenteret for distribusjonen. Av hele Norges totale produksjon på vel 140 TWh i løpet av et år, passerer omlag 2 TWh Svaboanlegget.
- MIP Kraftnett distribuerer først og fremst elektrisk energi til Mo Industripark, og har ansvaret for vedlikehold og drift av nettet.
- MIP Kraftnett drifter totalt åtte transformatorstasjoner som endrer spenningen i industriparken til 22000-, 33000-, 690-, 400- eller 230 volt levert til kunden.
- I tillegg drifter de en kraftlinje opp til Storforshei og Ørtfjellet. Linja var i utgangspunktet laget for å forsyne gruvevirksomheten, men brukes nå også av Helgeland Kraft til å distribuere elektrisitet til Storforshei og videre til Saltfjellet.

Opplevelsesrike reiser med **POLAR TOURS**

NYE TIDER FOR FLYBUSSEN
- vi kjører alle dager til alle flyavganger

Start på Busstasjonen, Meyergården hotell på nedsiden, Folkets Hus, Søndre gate, Fjordgården hotell, Sørlveien, Helma hotell, Nordløn, Sagbakken, Ranenget, via sykehuset til Flyplassen.

Pris pr pers. kr. 145,-
- Tur/retur 240,-

Gjeldende fra desember 2017

MANDAG-FREDAG:

	WF 768/767	WF 770	WF 761(*)	WF 771	WF 774	WF 773(*)	WF 775	WF 776	WF 777
Jernb st	5:30	8:45	10:45	11:35	14:40	15:20	18:20	20:30	
Sykehuset	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Røssvoll	6:00	9:15	11:15	12:05	15:10	15:50	18:50	21:00	
Fra flypl ca	7:00	9:40	11:40(**)	12:25	15:35(**)	16:10	19:15	21:25	00:15

LØRDAGER:

	WF 770	WF 771
Jernb st	8:45	
Sykehuset	**	
Røssvoll	9:15	
Fra Røssvoll ca		12:25

SØNDAGER:

	WF 761	WF 774	WF 773	WF 775	WF 776	WF 777
Jernb st	10:45	14:40	15:20	18:20	20:30	
Sykehuset	**	**	**	**	**	**
Røssvoll	11:15	15:10	15:50	18:50	21:00	
Fra Røssvoll ca			16:10	19:15	21:25	00:15

(*) Kjøres mandag, torsdag og fredag. (**) Kjøres tirsdag og onsdag.

(***) Passeres uten tidsangivelse.

[Avgang fra flyplassen så snart bagasjen er kommet.](#)

For kunder i Mo Industripark har flybussen hente- og bringetjeneste. Gi beskjed om du ønsker hente- eller bringetjenester, og hvor mange personer det gjelder.

For bestilling: Telefon flybuss: 971 44 444

WWW.POLARTOURS.NO

Ny ID

Xpresstrykk og Uni-Profil har slått seg sammen, og endret navn til ID Reklame.

Som det nye navnet tilsier satser vi på å tilby markedet enda mer innen markedsføring og reklame. Dette blant annet innen logomateriell, hjemmesider, og sosiale medier. Våre produkter og tjenester vil fortsatt inkludere trykk, profilering, lydplater, klær og gravering m.m.

Vi ønsker å være en del av næringslivets prosess i å skape sin identitet, gjennom rådgivning og gode løsninger.

REKLAME 75 12 10 70 • post@idreklame.no • idreklame.no

Fv. Daglig leder i Rana Industriterminal, Alf A. Øverli og Kristin F. Rognerud fra Rana Utviklingsselskap.

Jobber med felles mål på tvers av landegrensener

Prosjektsamarbeidet E-12 Atlantica Transport med blant annet Kristin F. Rognerud fra Rana Utviklingsselskap og Alf A. Øverli fra Rana Industriterminal, har mål om å etablere en langsiktig samarbeidsarena for utvikling av infrastrukturen øst-vest. – En styrking av dagens transportsystem vil gi positive ringvirkninger for hele regionen.

Det sier daglig leder ved Rana Industriterminal AS (RIT AS), Alf A. Øverli.

Attraktiv for nyetableringer

I oktober samlet Kvarkenrådet, MidtSkandia og Blå vägen, som alle er partnere i E-12 Atlantica Transport prosjektet, til workshop i Vasa. Myndigheter, politikere, næringslivsrepresentanter og forskere langs øst-vest strekningen Helgeland-Umeå-Vasa

var representert, med formål å diskutere fremtidige samarbeidsformer.

Til sammen har de samarbeidende regionene et innovativt næringsliv med stort vekstpotensiale. Hittil har samarbeidet blant annet resultert i at Mo i Rana havn i 2014 ble en del av et transeuropeisk transportnettverk designet for å betjene hele det europeiske kontinentet, Trans-European Transport Network (TEN-T). TEN-T er et planlagt nettverk av veier, jernbane, luft- og vanntransport og Mo i Rana Havn er med TEN-T status nå godt plassert på det europeiske samferdselskartet.

Et velfungerende transportsystem for varer, mennesker og data er også viktig for at regionen skal være attraktiv for potensielle nyetableringer.

– Dette er veldig spennende. Mo Industripark as legger til rette for næringslivet i regionen ved å jobbe for at vår infrastruktur tilknyttes det svenske og det finske transportsystemet samt resten av EU. Transport skal jo helst henge sammen, og

det er ganske unikt at vi klarer å planlegge fremtidens infrastruktur på en helhetlig måte i tre sammenhengende land. Vi ser at dette prosjektsamarbeidet har kommet så langt at det kan være aktuelt å etablere en tydelig og mer langsiktig struktur for samarbeid, sier Øverli.

Gjennomgående infrastruktur

Europakommisjonen har uttalt at tidligere satsinger på transportkorridorene har vært for fragmenterte. Dagens strategi tilrettelegger for at man skal se på transportkorridorene i sammenheng for hvordan man best mulig kan ivareta varestrømmene i Europa.

– EU-landene Sverige og Finland vil kunne motta støtte av EU for å få på plass en moderne og velfungerende infrastruktur. Dette gir selvsagt kjempestore muligheter for oss i Norge også fordi vi er en del av et slikt integrert system. Det gjør at vi får en transportkorridor der det er eller blir god gjennomgående infrastruktur i de tre landene, forteller Øverli.

– Derfor ser vi nå på hvordan vi kan organisere oss så effektivt som mulig for å møte næringslivet og innbyggernes behov for utvikling ut ifra de mulighetene som tilbys lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi må jobbe sammen for å være konkurransedyktige både i EU og globalt. Da er det viktig at vi kan skape stabile og fremtidsrette samarbeidsstrukturer for denne regionen. Vi ønsker sammen å skape gode forutsetninger for næringslivet slik at det igjen kan generere investeringer og vekst for våre respektive regioner, forklarer Rognerud.

Globale trender

– Nå jobbes det med å få på plass en ny dypvannskai og flyplass i Mo i Rana. Det passer som hånd i hanske for å utvikle det knutepunktet vi har i regionen, noe som muliggjør enda større vekst, sier Øverli og påpeker videre at store endringer fremover gir nye muligheter. – Det er noen globale trender vi kan nyte godt av, deriblant at transportveien mellom Norge og Asia er i endring ved at Nordøstpassasjen blir aktuell som transportrute for alminnelig gods. I dag kommer lasten via Rotterdam, Hamburg og Gøteborg før det distribueres videre.

I fremtiden ser jeg for meg at industrien i Vasa, Umeå og på Helgeland kan føre godset til Asia via havna i Mo i Rana. Iskanten trekker seg stadig nordover og det er nå tilnærmet isfritt deler av året i Nordøstpassasjen, derfor er det en sterk forventning om at skipstrafikken den veien vil bli økende i fremtiden, forklarer Øverli.

Nå er tiden inne for å posisjonere seg.

– I dag er vi så heldige at vi har industri som går godt, men deres konkurransefortrinn kommer til å bli styrket når veien til det asiatiske markedet blir halvert ved at skipstrafikken kan ta snarveien over Nordøstpassasjen. Da er det ingen grunn til å ta en omvei bare fordi man har gjort det i alle år, uttrykker han.

Økt godsmengde på sjø

Kvarkenrådet, MidtSkandia og Blå vägen har erfaring med prosjektsamarbeid over flere år. Nå ser de på muligheten for å forankre samarbeidet i en mer permanent struktur. Å få en koordinert planlegging og en standardisering av metoder i de ulike landene er viktig.

– Vi ønsker å løfte samarbeidet til et nytt nivå hvor vi kan gjøre oss mer synlige på europakartet. Det vil bidra til at vi får belyst alle mulighetene som ligger her i regionen, og samtidig gjøre det

lettere å søke midler til store prosjekter. EU har selv uttalt at dette er en viktig transportkorridor, så nå gjelder det å følge dette opp, sier Rognerud.

– Framtidas vekst er grønn. Vi som har gledet av å jobbe med sjøfrakt er opptatt av at fremtidig vekst i godsmengde blir til sjøs, og da må vi ha effektive transportkorridorer som legger til rette for dette, avslutter Øverli.

Ser fremover

Ordfører i Rana kommune, Geir Waage, deltok også på møtet.

– Det var et viktig møte i Vasa. Her møttes aktører innen transportbransjen og politikere fra Norge, Sverige og Finland. Jeg tror denne transportkorridoren vil få større betydning som en europeisk korridor mellom Østersjøen og Atlanteren. Min ambisjon som ordfører er at Rana, Umeå og Vasa må være motorer i den videre utviklingen av vei, havn og flyforbindelser i regionen.

På nyåret vil det holdes et møte i Rana hvor den politiske og administrative ledelsen i Rana, Umeå og Vasa møtes for å diskutere hvordan man sammen som logistikkentra kan bidra til mer vekst og utvikling innenfor transportkorridoren E-12 Atlantica.

Alf A. Øverli under workshopen i Vasa for E-12 Atlantica-prosjektet.

Salgs- og markedsleder ved iTet Region Midt-Norge, Frank Sjøvold.

Hever IT-kompetansen i nordnorsk næringsliv

iTet AS arrangerte 7. desember seminar om de nye personvernreglene som trår i kraft i 2018, informasjonssikkerhet, effekten av digitalisering og automasjon i møte med den fjerde industrielle revolusjon.– Vi må utvikle oss sammen for økt konkurransekraft fra nord.

Det sier salgs- og markedsleder ved iTet Region Midt-Norge, Frank Sjøvold. – Vi tok initiativ til dette seminaret for å bidra til økt kunnskap om blant annet de nye personvernreglene (GRPR) som trer i kraft 25. mai 2018, dagens digitale trusselbilde og samtidig ulike utviklingsmuligheter virksomheter har for optimalisering og effektivisering av produksjon og administrasjon på ulike nivå, forteller Sjøvold.

– Vi ønsker å dele vår kunnskap slik at virksomheter i regionen kan ta de rette stegene inn i den digitale fremtiden for å ivareta datasikkerhet, effektiv drift, økt produktivitet, kvalitet og ikke minst lønnsomhet gjennom riktig optimalisering.

Førjulgave til kundene

iTet har lang erfaring med kunder fra industrien i regionen. – Mo industripark AS er regionens største utviklingsaktør og de fleste av oss er avhengig av industriparken for framtidrettet utvikling som besørger konkurransekraft til regionen. Han fremhever at iTet tar ansvar for å vise at de er rett partner med nøkkelkompetanse på flere områder og samtidig knytter til seg strategiske medspillere som komplementerer og gir virksomheter i regionen økt kunnskap og tilgjengelig kompetanse for

framtiden. Seminaret var fullbooket og deltakere var representanter fra de fleste prosess- og mineralbedriftene i regionen, verkstedindustrien, offentlig sektor, bygg og anlegg, bank og finans, kunnskapsbedrifter, media med flere.

Nye personvernregler

På seminaret ble blant annet de nye personvernreglene General Data Protection Regulation (GDPR) som trer i kraft 25. mai 2018 presentert av advokat Bjørn Immonen ved Nord Advokatfirma DA.

– Rent formelt vil det alltid være øverste administrative leder som har ansvaret når de nye personvernreglene innføres, men i praksis vil man delegerer ansvaret til andre. Man skal løpende vurdere risikoen og personvernkonsekvensen i bedriften, forteller Immonen og viser til hvordan man på best mulig måte kan forberede seg på implementeringen av de nye reglene ved å kartlegge hvilke personopplysninger bedriften behandler samt innføre rutiner og tilpasse virksomheten etter det nye reglementet.

I dag er maks sanksjon fra Datatilsynet 10G. Når de nye reglene innføres vil dette endres til fire prosent av selskapets globale omsetning. Den økonomiske risikoen kan derfor bli ganske alvorlig ved brudd på det nye lovverket.

iTet komplementerte deretter Immonen med fokus på «GDPR: Fra teori til handling» for analyse og gjennomføring ihht regulativet.

Industri 4.0 – i eget spor!

iTets fokus er fortsatt digitalisering, cybersikkerhet, dagens samhandlingsplattform, mobilitet, nettverk og sikkerhet, maskinsikkerhet,

manufacturing execution system(MES), motorstyring, sikkerhetsspørsmål, skytjenester og industri 4.0.

Administrerende direktør i Triple-S, Eiliv Elvebakk, forteller om reisen fra dagens situasjon og mot fremtiden.

– Definisjonen på Industri 4.0 handler om å ta i bruk ny teknologi for å fornye og effektivisere produksjonsprosesser, sier Elvebakk og gir et innblikk i hvordan han mener bedriftene kan ta de fire stegene inn i fremtiden og hvordan man som leder eller med ansvar innen operasjon eller IT kan bidra i linken mellom sensor og beslutning.

– Før var det greit for bedriftene å ha et mål å jobbe mot. I dag er dette nødvendig og man må innfri målene for å overleve i markedet, sier han.

1. Man må kartlegge nå-situasjonen. Hvilket utstyr har man og hvordan ivareta datasikkerheten?
2. Man må fikse grunnmuren. Har man de siste oppgraderingene? Man må sørge for en god nettverksstruktur.
3. Data som arbeidskapital. Tilgang til data fra produksjon er viktig. Man kan bruke data og omgjøre den til arbeidskapasitet og på denne måten skaffe seg et teknologisk fortrinn.
4. Kultur. Man trenger en endringsvillig organisasjon. Det må være en kultur som evner å ta i bruk ny data.

– Det er essensielt å innføre stegene. Den virkelige trusselen for norsk industri og arbeidsplasser er bedriftsledere som velger ikke å gjøre noe, og som ikke vil investere i bedriften, mener Elvebakk.

– Arrangementet har vært et kunnskapsløft. Vi håper det vil gi oss alle et fortrinn i fremtiden, sier Sjøvold.

Prosjektleder Lars Bruland Høyen under medlemsmøtet på Campus Helgeland nylig

MIP CLUSTER

- Klyngeprosjekt for landbasert industri i Rana
- Innvilget bedriftsnettverkstatus og mottar 750.000 kroner i årlig støtte fra Innovasjon Norge. Fikk nylig innvilget støtte for et tredje år.
- Bedriftsnettverkstatus er første trinn i Innovasjon Norges nettverksprogram, der neste steg er Arena-status.
- Mo Industripark AS er prosjekteier
- Kunnskapsparken Helgeland er prosjektleder
- Per i dag 24 medlemsbedrifter: Momek Group, Miras Solutions AS, IMTAS AS, Helgeland Holding, Helgeland Plast AS, Sintef Molab AS, Grotnes Steel, Glør AS, Haaland, Norconsult, Øijord & Aanes AS, Mo Industripark AS, Siemens AS, Avanti Engineering, Helse & Sikkerhet SA, Strand Shipping, Kunnskapsparken Helgeland, iTet AS, MainTech AS, Se Nor, Lofthus AS, Industrivisualisering AS, MoTest AS og Nordland Lås & Sikkerhet AS.

Sikret støtte for sitt tredje år

Gjennom MIP Cluster er det lagt et godt fundament for industrisamarbeid. Nå har klyngen fått innvilget støtte fra Innovasjon Norge på tredje året.

Bedriftsnettverket MIP Cluster, hvor Mo Industripark AS er prosjekteier og en rekke bedrifter i Mo Industripark deltar, har i to år fått støtte fra Innovasjon Norge til sitt arbeid med å forbedre samarbeidet mellom medlemsbedriftene.

– Vi hadde muligheten til å få støtte også et tredje år, men det måtte det søkes om. Det har vi gjort, og nylig fikk vi innvilget søknaden. Vi er veldig glade for å få fortsette arbeidet. Det tar tid å starte et nettverk, bli kjent og komme ordentlig i gang. Jeg føler vi har fått lagt et bra grunnlag, sier Lars Bruland Høyen i Kunnskapsparken Helgeland, som er prosjektleder i MIP Cluster.

Styrker konkurransekraft

Innovasjon Norge går inn med 750.000 kroner neste år, samtidig som bedriftenes egeninnsats må være like stor. Per i dag er det 24 medlemsbedrifter i klynga, medlemmer som møtes til samlinger fire ganger i året.

– Vi startet i mars 2016 med en samling i Bodø der vi definerte hva medlemmene ønsket at vi skulle jobbe med. Formålet er å øke samarbeidet mellom bedriftene slik at de er i stand til å ta større jobber enn om de står alene. Vi vil utvikle samarbeid på andre områder enn de kanskje vanligvis gjør, for å styrke konkurransekraften i markedet. Vi skaper rett og slett en arena for samarbeid, forteller Høyen.

På samlingene ønsker MIP Cluster besøk av eksterne aktører med utviklingsprosjekter de kan fortelle om. Det kan også være fagsamlinger med workshops, som da de så nærmere på digitalisering og hvilke forbedringer og løsninger som kan lages.

– Vi jobber mot markedet og ser litt hva som beveger seg. Vi prøver å profilere klynga slik at bedrifter kan ta kontakt med MIP Cluster, sier Høyen.

Håper på utviklingsprosjekt

I året som kommer skal MIP Cluster fortsette med å utvikle gode former for samarbeid.

– Vi håper at vi kan få store utviklingsprosjekter der flere bedrifter går sammen om å lage gode løsninger til kunden, meddeler prosjektlederen. – Mange av disse bedriftene er også konkurrenter. Men målet må være at gevinsten ved å samarbeide er større enn ulempene. Hvor viktig dette samarbeidet skal være, er opp til medlemsbedriftene. Vi har etablert en god møteplass. Dette er travle bedrifter som leverer i et hardt marked. Når det er samlinger, avsetter de tid til å bygge samarbeid. Vi håper at dette gjør at det blir enklere for bedriftene å ta kontakt med hverandre for å jobbe med flere tilbud seg imellom, avslutter Høyen.

Mo Industripark har som mål å bli en grønn industripark i verdensklasse, og skape verdier gjennom å ha fokus på miljøvennlige og energieffektive tjenester og løsninger. Paraplyprosjektet MIP Bærekraft er en viktig brikke for å oppnå dette.

Lykkes med en rekke bærekraftprosjekter

MIP Bærekraft har klart å posisjonere seg mot større flaggskip innenfor langsiktig forskning. – Det er allerede en kjempesuksess.

Det sier prosjektleder for MIP Bærekraft, Susanne Nævermo-Sand. MIP Bærekraft ble etter initiativ fra administrerende direktør i Mo industripark as (MIP AS), Arve Ulriksen, startet i 2015. Målet var å utvikle forsknings- og innovasjonsmiljøet i regionen samt legge til rette for at industrien kunne samles i sin satsing på forskning. – Programmet MIP Bærekraft ble initiert med ambisjoner om å etablere en grønn industripark i verdensklasse. Vi fokuserte på tre hovedområder, energieffektivitet, sirkulær økonomi og utslippsreduksjon (til vann og luft). Vår ambisjon var at vi i løpet av en treårs periode skulle ha oppnådd over 15 utviklingsprosjekter, styrket tilstedeværelsen av forskningsmiljø samt være en del av internasjonale prosjekter som søkte på EU midler, forteller Arve Ulriksen. Videre skal programmet bidra til 2 nyetableringer i tilknytning til MIP fortsetter han.

Nå går vi snart over i 2018 og vi har cirka 50 ferdigstilte, pågående og planlagte prosjekter som er et direkte resultat av MIP Bærekraft. Dette inkluderer FoU-prosjekter, konseptevaluerings- og nettverksprosjekter,

forteller Jan Gabor, markedssjef og ansvarlig for MIP Bærekraft.

I tillegg har dette programmet bidratt til etablering av Sintef Helgeland, og gjennom aktivt eierskap i Kunnskapsparken Helgeland har MIP Bærekraft også styrket både innovasjons- og kompetansemeglingsarbeidet i regionen. Resultatet er at industrien i dag er del av nasjonale Arenaklynger gjennom Olje og gassnettverket Helgeland, Arctic Cluster Team (ACT), to Forskningscentre for miljøvennlig energi, såkalte FME'er og to BIA-nettverk (Forskningsrådets Brukerstyrt innovasjonsarena-nettverk), opplyser Gabor.

– Vi kan konkludere med at målene for de tre første årene er nådd, og nå er vi inne i en evaluering- og planleggingsfase for hvordan MIP Bærekraft skal fortsette å være vårt strategiske verktøy for å være en grønn industripark i verdensklasse, attraktiv for eksisterende kunder samtidig som vi skal legge til rette for nye etableringer.

En samlet industri

Initiativet MIP Bærekraft viser nå resultat med en samlet industri der man deltar eller posisjonere seg mot større flaggskip, som HighEff, innenfor langsiktig forskning. – Industrien viser en utrolig handlekraft til å drive med forskning. De har tatt noen valg de siste årene som gjør at vi kan posisjonere oss

i ulike program og flaggskip med blant annet HighEff, et posisjoneringsarbeid i forhold til Forskningsrådets Sentre for forskningsdrevet innovasjon, SFI, innen Sirkulær økonomi, i tillegg til to BIA-nettverk og pilotetablering. Denne regionen har gjort en fantastisk jobb med strategisk posisjonering. I tillegg har man gjennom arenaer som ACT og Olje og Gassklynge Helgeland klart å løfte frem viktigheten av forskning, sier Susanne Nævermo-Sand, daglig leder av Sintef Helgeland og prosjektleder for MIP Bærekraft.

Noen av MIP mange prosjekter BIA (Brukerstyrt Innovasjons Arena)

Flere bedrifter innen prosessindustri, havbruk og avfall har samlet seg i et nettverk med fokus på teknologiutvikling og forskningsbasert innovasjon knyttet til sirkulær økonomi. Partnerskapet ble nylig tildelt BIA-midler fra Forskningsrådet for sin satsing på forskningssamarbeid om sirkulær økonomi.

– Vi har en kick-off i desember. Da kommer vi til å definere hva sirkulær økonomi er for regionen og fylket, og begynne å se på potensielle forskningsprosjekter. I løpet av 2018 har vi planlagt tre samlinger hvor vi skal samkjøre våre aktiviteter med klynge samarbeidet ACT ledet av Kunnskapsparken Helgeland (KPH), forteller Nævermo-Sand.

Veikart CO₂

Prosjektet omhandler tiltak for å redusere CO₂-utslipp fra prosessbedriftene i Nordland da prosessindustrien står for cirka 20 prosent av norske klimagassutslipp. Hovedmålet for en samlet industri er økt verdiskapning med nullutslipp innen 2050. Det skal ifølge veikartet skje ved innføring av ny prosess teknologi, CO₂ fangst teknologi og energieffektiviseringstiltak. I tillegg skal man bytte fra fossile til biologiske karbonkilder, noe som bidrar til CO₂-nøytral produksjon. – Gassnova var på besøk i Mo Industripark 21. November og de fleste av de store industriaktørene på Helgeland deltok. Gassnova er et statsforetak som skal bidra til å fremskaffe løsninger som gjør at teknologi for fangst og lagring av CO₂ tas i bruk og blir et effektivt klimatilskott. Statsforetaket ønsket å bli kjent med prosessindustrien i Nordland. I tillegg presenterte de hva de kunne tilby av støtte til industrien igjennom forskningsprogrammet CLIMIT, som er det nasjonale programmet for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering. Målet er å få til et nytt prosjekt som tar tak i noen av de forslagene som kom fram i Veikart-prosjektet, forteller prosjektleder Eli Hunnes ved SINTEF Helgeland.

HighEff

I HighEFF har verdens 50 fremste partnere i sitt felt dannet et felles team innen industri og akademia. Målet er å øke industriens konkurransekraft og lønnsomhet ved å skape enda mer energieffektiv, klimavennlig og lønnsom industri, bygget på fire hjørnesteiner. Målet er å utvikle energieffektive produksjonsprosesser, utnytte spillvarme fra industrien, ha energisamspill i industriklynger og styrke utdanning og opplæring av eksperter.

Flere av forskningsområdene i HighEFF er svært relevante og gir partnerne tilgang til

forskningsresultater i verdensklasse innenfor disse områdene. Deltakelsen i senteret skal bidra til realisering av målene i MIP Bærekraft om ytterligere energieffektivisering, for eksempel ved konvertering av overskuddsvarme til elektrisitetsproduksjon. – Vi er en aktiv partner i HighEff og jeg er med i styret. Vi har gitt vårt bidrag til hva vi mener det bør forskes på de neste årene. Deriblant utnyttelse av spillvarmekilder samt muligheter for å utnytte clusteret i industriparken bedre. I arbeidsplanen for 2018 er disse aktivitetene tatt med, sier driftsleder Terje Lillebjerkka ved MIP AS.

EIBat

I regi av MIP Cluster er det laget en rapport som omhandler kompetanse- og markeds kartlegging, som en del av et forprosjekt som kan danne grunnlaget for en vurdering om Mo Industripark skal videreføre arbeidet med å etablere ny industri relatert til batteriteknologi. Rapporten fokuserer på celle- og batteriproduksjon, inkludert råvarer, samt resirkulering og gjenvinning av batterier og gir en oversikt over teknologier, viktige aktører, informasjon om markedet samt eksisterende og nødvendige rammebetingelser. Rapporten er basert på SINTEFs kompetanse rundt batteriteknologi og Lars Bruland Høyen ved KPH sin kunnskap om industrien på Mo og spesielt i Mo Industripark.

– Det er ikke tatt noen beslutning på hva som skal skje videre med dette, men vi skal etter hvert ha et oppsummeringsmøte med Nordland fylkeskommune for å se på veien videre, sier prosjektleder Lars B. Høyen ved Kunnskapsparken.

Katapult Mo i Rana

Det er utført en kartlegging av overskuddsmasser i industriparken og det jobbes nå for å etablere et pilotsenter med navn ByTech, for oppredning i Mo i Rana.

– I samarbeid med industrien vil man øke verdiskapningen i Norge gjennom å tilby kompetanse og fasiliteter for testing og utvikling av konsepter der overskuddsmasser fra prosess- og mineralindustri, samt eksisterende deponi fra disse, foredles til produkter. Produktene kan brukes direkte eller som råvare inn i videre prosesser, med utgangspunkt i en sirkulærøkonomisk forretningsfilosofi. Dette vil være sentralt de neste årene og vi skal ha videre dialog med Siva, Selskapet for industrivekst i løpet av vinteren, sier prosjektleder Per Anders Eidem ved SINTEF Helgeland.

SirkPetro

Er et prosjekt med Miljøteknikk Terrateam som i flere år har mottatt, behandlet og deponert avfall, blant annet slop, fra oljeindustrien.

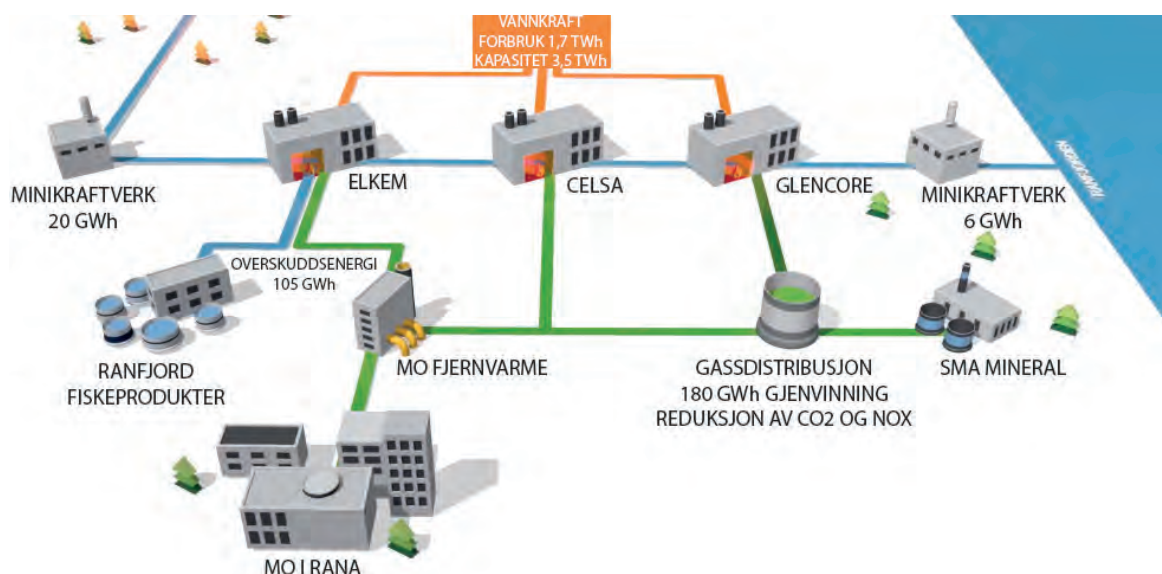
– Nye krav (deponiforskriften) fra myndighetene har påført Miljøteknikk Terrateam begrensninger i forhold til å motta og behandle denne typen avfall. Nå jobbes det med å finne nye behandlingsmetoder for å tilfredsstille disse kravene, sier prosjektleder for SirkPetro, Eli Hunnes ved SINTEF Helgeland.

– Vi har god tro på at vi kan finne en prosess som gjør at Miljøteknikk Terrateam kan fortsette å ta i mot avfall fra oljenæringen.

Skal høste av forskningen

– MIP Bærekraft er et bredt forskningsprogram med store ambisjoner og nå har vi lykket med flere av våre initiativer. Vi må juble over at MIP Bærekraft de siste årene har klart å mobilisere industrien til økt forskningsaktivitet og at vi har klart å posisjonere oss mot store flaggskip. Vi blir nå lagt merke til nasjonalt og til dels internasjonalt. Nå skal vi fokusere på å få ut effekten av det vi har oppnådd. MIP Bærekraft har tatt en posisjon for å skape resultater og nå skal vi høste dem, forteller Arve Ulriksen.

Figuren viser en forenklet oversikt over energigjenvinningen i parken og hvordan vann og gass gjenbrukes til flere ulike formål av forskjellige aktører. Årlig gjenvinner vi 400 GWh i Mo Industripark, noe som tilsvarer årlig energiforbruk til rundt 24 000 husstander. Dette gjør at ENOVA har kalt oss «best i klassen» innen energigjenvinning. Vårt nye mål er å gjenvinne 620 GWh årlig.

Fv. Arbeidsleder Wim Kok og daglig leder i BUA Rana, Grete Lian.

Et viktig miljøperspektiv

– BUA er et viktig steg i det grønne skiftet da vi jobber med å endre bruk- og kastmentaliteten. I BUA får man mulighet til å prøve utstyr før man eventuelt kjøper det. Det er smart og miljøvennlig.

Det sier arbeidsleder Wim Kok. BUA Rana er en del av et nasjonalt konsept med visjon om å endre folks forbruksvaner. – Vi liker å si at det er en ordning for de smarte, legger Grete Lian til, daglig leder i BUA Rana.

Ser verdien

BUA Rana åpnet dørene juni 2017, og er en utlånsordning av utstyr til sport, lek og tur, helt gratis.

Bak står Polarsirkelen friluftsråd, Rana Idrettsråd, Rana Utviklingsselskap, Rana kommune og Askeladden Ressurssenter.

– Vi har lyktes med en unik spleiselagsmodell mellom det offentlige og det private og har fått sponsormidler fra flere samfunnsengasjerte næringsaktører, deriblant Mo Industripark AS (MIP AS). Det som er så bra med å ha MIP AS med på laget er at de er opptatt av sosialt

entreprenørskap og ser verdien av hva vi gjør, sier Lian.

BUA passer utmerket for dem som har lyst til å prøve noe nytt uten å måtte kjøpe utstyret på forhånd. Her kan man låne masse utstyr både sommer og vinter, og prøve aktiviteter man ikke har prøvd før, eller låne på nytt igjen om man finner en aktivitet man liker.

Moderne utstyr

– Miljøtanken bak BUA er helt unik og noe vi er svært opptatt av. I sommer hadde vi mange turister som benyttet muligheten til å låne sykler, tandemsykkel, kajakk, kano, ryggsekker, telt, fiskestenger og mye mer. Etter skolestart var det mye utlån av gode fjellsko, lavvoer og liggeunderlag. Utstyret vårt er topp moderne, forteller Lian.

– Vi sørger for at utstyret er av bra kvalitet og vi har bare kjøpt inn nytt utstyr. Dette er ikke et lavterskeltilbud beregnet på mennesker med svak økonomi, men en gratis utlånsordning for alle. Vi har enhjulinger, fatbikes og masse kult, og kostbart utstyr. Derfor er det greit å få prøve det en stund for å se om man liker det før man eventuelt går til innkjøp, sier Kok.

Booker på internett

Ordningen fungerer som et bibliotek. Under første registrering må man ha med seg en person over 18 år. Vanligvis kan utstyret lånes i en uke om gangen, men det er mulig å få låne utstyret lengre dersom ingen står på ventelista.

– Man kan booke utstyr gjennom vår hjemmeside og etter hvert vil man også kunne bruke en egen BUA-app, forklarer Lian.

– Det er så fint at næringslivet bidrar og vi setter veldig stor pris på det. MIP AS er en viktig samfunnsaktør og viser samfunnsansvar, sier Kok.

Nå er de i gang med å kjøpe inn utlånsutstyr tilpasset vintermånedene.

– Desto flere bedrifter vi får med, desto bedre utvalg får vi. Det er rett og slett kjempebra dersom alt er utlånt. Vi er også avhengige av å ha næringslivet med oss da sponsormidlene derfra kan brukes til drift. Målet er å få nok midler til å kunne opprette en fulltidsstilling for å sikre god kontinuitet i BUA, avslutter Lian.

Fv. Salgsmedarbeider Marianne Jensen, daglig leder ved REDE Eiendomsmegling Stig Magne Øie, designer Grethe Fandal og daglig leder i ID Reklame, Petter Søreng.

Velger lokale leverandører

REDE Eiendomsmegler har inngått samarbeid med ID Reklame for trykking av boligprospekt. Det kan bidra til å sikre lokale arbeidsplasser.

Et kortreist produkt gir kortere leveringstid. – For vår del er dette spesielt viktig i den tiden vi går inn i med vinter, snø og is. Vi har tidligere fått våre leveranser med post, og i vintermånedene har vi opplevd ustabilitet og forsinkelser i våre sendinger, sier daglig leder i REDE Eiendomsmegling, Stig Magne Øie.

Reduserer svinn

Ved å bruke en lokal leverandør har de fått en raskere og sikrere levering.

– Vi ønsker i størst mulig grad å bruke lokale leverandører. Vi gjorde en test med ID Reklame og var fornøyde med resultatet og har derfor inngått en samarbeidsavtale med dem. Nå slipper vi å vente i flere dager, og på vinterstid unngår vi å risikere at prospektene

kommer etter at det har vært visning, sier han. Dette har også gitt meglernes noen muligheter og større forutsigbarhet i jobben da produktene leveres på døren dagen etter bestilling. Det utgjør en stor forskjell. Siden prospektene kommer til rett tid unngår man i tillegg unødvendig svinn.

– Vi har til tider opplevd relativt mye svinn, og ved å begrense dette reduserer vi kostnadene i tillegg til at det har en positiv effekt på miljøet.

Trygger arbeidsplasser

Øie mener det er både bra og viktig å bruke lokale leverandører når man har muligheten til å bidra til den lokale verdiskapingen.

– For ID Reklame kan slike samarbeid i tillegg bidra til å trygge lokale arbeidsplasser, sier daglig leder ved ID Reklame, Petter Søreng.

– Etterspørselen etter trykksaker går generelt ned i markedet og det er vanskelig å konkurrere på store innkjøp. Vi har to nye printere og slike verdifulle avtaler gjør

at de kommer til sin rett. Vi er opptatt av å samarbeide med lokale leverandører og er veldig glad for samarbeidsavtalen med REDE Eiendomsmegling.

– Vi har i tillegg klart å vise at vi er konkurransedyktige på pris, sier salgsmedarbeider Marianne Jensen.

Konkurransedyktige

– Det er fortsatt stor interesse for salgsoppgaver i trykksak og det er greit å ha det med seg når man er på visning. Vi oppfordrer gjerne folk til å bruke litt tid på visning og gjøre seg kjent med boligen. Ved ekstra stor pågang kan vi enkelt trykke et ekstra opplag og få det levert i løpet av én virkedag, sier Øie.

– Vi har utvist god fleksibilitet. Flere ansatte har bakgrunn som trykkere og designerne har fått trykkeopplæring. Det gjør oss svært konkurransedyktige på leveringstid i det lokale markedet, sier Søreng.

FOLK I PARKEN

Sondre Valle Hestvik (24)

Stilling: Business analytist i Elkem. Er 50% utleid til parken i Mo i Rana fra hovedkontoret i Oslo.

Når begynte du i jobben?

– Jeg begynte i høst.

Hvilken arbeidstidsordning har du?

– Jeg har fleksitid.

Hva er det beste med din jobb?

– Den byr på mange spennende utfordringer, og jeg får testet det jeg har lært på skolen. Det er spesielt spennende å få jobbe med reelle problemstillinger i industrien.

Hva ville du gjennomført dersom du var sjef i ei uke?

– Jeg har bare jobbet her i tre i uker, og har derfor for lite grunnlag til å kunne si noe om det.

Matpakke eller kantine?

– Kantine. Uten tvil. Jeg orker ikke å smøre meg matpakke.

Nett- eller papiravis?

– Papiravis. Det er enklere å lese det enn på en skjerm.

Facebook eller ordentlig bok?

– Facebook. Ser man bort fra skolebøker så har jeg ikke lest en bok i hele mitt liv.

Bjørn Olsen (53)

Stilling: Skjæreoperatør i Momek.

Når begynte du i jobben?

– Jeg begynte i 2004.

Hvilken arbeidstidsordning har du?

– Jeg jobber fra 07.00 til 15.00.

Hva er det beste med din jobb?

– Alt det spennende jeg får jobbe med. Jeg jobber med prosesser som for eksempel programmering, skjæring og montering.

Hva ville du gjennomført dersom du var sjef i ei uke?

– Det vet jeg ikke.

Matpakke eller kantine?

– Kantine

Nett- eller papiravis?

– Nettavis.

Facebook eller ordentlig bok?

– Egentlig ingen av delene.

NYANSETTELSE

Isak Berget Andersen

ble den 20.10.2017 ansatt som industrimekaniker ved MOMEK Services AS.

Knut Lyng Sandvik

ble den 19.06.2017 ansatt som seniorrådgiver ved oppredning hos Rana Gruber as.

Kari-Anne Smith-Nilsen

ble 16.10.2017 ansatt som HR-rådgiver ved Mo Industripark AS. Hun vil dekke arbeidsoppgaver som lønn, reiser, pensjon og forsikring. Smith-Nilsen har 25 års erfaring med HR fra NAV Servicesenter.

Kenneth Stoksvik

ble den 01.09.2017 ansatt som fagarbeider på mekanisk hos Rana Gruber as.

Jakob Johan Lund

ble den 20.10.2017 ansatt som industrimekaniker ved MOMEK Services AS.

Johan Skårvik Rostad

ble den 15.09.2017 ansatt som fagarbeider ved logistikk hos Rana Gruber as.

Lise Mari Øyen

ble den 01.08.2017 ansatt som kantine- og renholdsmedarbeider ved Rana Gruber as.

Jordan Mikal Williams

ble den 01.09.2017 ansatt som mekaniker ved Rana Gruber as.

Daniel Buschmann Larsen

ble den 04.09.2017 ansatt som fagarbeider ved elektro hos Rana Gruber as.

Elena Abelsen

ble den 26.06.2017 ansatt som kantine- og renholdsmedarbeider ved Rana Gruber as.

JUBILANTER

50 år

John Zahl
Rana Gruber as
25.12.1967

Kjell-Arne Hagen
Mo Industripark as
13.12.1967

60 år

Rune Djupod
Rana Gruber as
04.11.1957

Peder Morten Olsen
Rana Gruber as
29.12.1957

VIL DU HA DIN ANNONSE I GULE SIDER?

VI HAR FLERE ALTERNATIVER NÅR DET KOMMER TIL PLASSERING OG ANNONSESTØRRELSER. BRED EKSPONERING I PRINT OG PÅ NETT! KONTAKT MARKEDSSJEF JAN GABOR FOR MER INFO: JAN.GABOR@MIP.NO

Industribedrifter fra hele landet samlet i Mo i Rana

-Hvordan skape mest mulig verdi, av minst mulig ressurser, med lavest mulig fotavtrykk? Dette var et sentralt tema da industribedrifter fra hele landet var samlet i Mo i Rana i slutten av oktober.

Industriklyngen Arctic Cluster Team (ACT) hvor flere av bedriftene i Mo Industripark deltar har ambisjon om null utslipp, null avfall og økt digitalisering. For å få til mer radikale miljøinnovasjoner og et digitalt skifte må bedriftene innhente og utvikle ny kunnskap, og samarbeide med andre. Klyngen inviterte til seminar 31. oktober, fasilitert av Kunnskapsparken Helgeland godt hjulpet av SINTEF Helgeland, hvor industrien kunne dele erfaringer og få faglig påfyll.

Miljødirektoratet, SINTEF Helgeland, Norges Geotekniske Institutt (NGI) og Eyde-klyngen bidro med innhold sammen med

flere industribedrifter. Celsa Armeringsstål as, Alcoa Mosjøen, Elkem Bremanger og Miljøteknikk Terrateam delte gode innlegg med resten av ACT om hvordan de jobber med løsninger på veien mot nullavfall.

Fremoverlent industri

Gro Eide, direktør ved Forskningsteknisk senter ved Elkem Technology holdt også innlegg og fikk mye ut av møtet med industrien og kunnskapsmiljøer på Helgeland.

-Dette er gull verdt, vi har mange felles interesseområder. Erfaringer fra Eyde-klyngen er at mange bedrifter jobber godt med å utnytte egne restmaterialer, men sitter igjen med det som virkelig er vanskelig. Da er samarbeidsprosjekter nødvendig hvor en både deler teknologi og mikser de ulike restmaterialene. Vi må lære av andre smarte prosjekter – for eksempel i EU, uttrykte Eide.

Alcoa Mosjøen, som var en av initiativtakerne til ACT, syntes også at samlingen var fruktbar.

- Vi har fått mange gode innspill, og trenger slike møteplasser for å få opp de gode prosjektene sa Simen Valåmo ved Alcoa Mosjøen.

Myndighetssiden var representert ved Miljødirektoratet ved Beate Langset som synes det er positivt at industrien ikke bare ser avfalls- og bistrømsbehandling som vanskelig, men at bedriftene ser muligheter.

-Det har vært nyttig for meg å høre hva som skjer i industrien. Rammeverket settes i stor grad av EU, men vi ønsker å være med å påvirke i riktig retning, meddelte Langset.

Norges Geotekniske Institutt ved Gudny Okkenhaug holdt også innlegg på seminaret bemerket at ACT har stort potensiale.

-Jeg er imponert over å se en så fremoverlent industri. Her er det mange muligheter for samarbeid, jeg gleder meg, sa en engasjert Gudny Okkenhaug fra NGI.

Tekst og foto:
Kunnskapsparken Helgeland

Rosentorg Reklame (K193)

100%

FORNYBAR
ENERGI

Ta et aktivt valg og spar miljøet!

Kjøp OPPRINNELSESGARANTI fra verdens vakreste vannkraftverk, Øvre Forsland.

www.helgelandkraft.no

Kundesenter: 751 00 000 / bedrift@helgelandkraft.no

Øvre
Forsland
kraftverk

HELGELAND
KRAFT

Strøm fra verdens vakreste kyst

Helgeland Plast øker kapasiteten

De er allsidig, satser og vokser. I 2017 investerte Helgeland Plast over 70 millioner kroner.

Nå installeres den fjerde ekstruderlinjen som produserer PE-rør, noe som vil gi selskapet en betydelig kapasitetsøkning i Båsmosjyen etter at skrogproduksjonen tidligere i år ble flyttet til Mo industripark.

Den siste ekstruderlinjen vil bli tatt i bruk på starten av nyåret. Med denne oppgraderingen kan Helgeland Plast produsere rør med en dimensjon på opptil 1.200 millimeter.

Bedriften har også investert i anlegg for resirkulering av vann som brukes til nedkjøling under rørproduksjonen. Dette vannet vil nå inngå i et kretsløp hvor det kjøles ned og brukes om igjen.

De samlede Investeringene for 2017 er på over 70 millioner kroner.

– Med denne investeringen på plass er målet å kunne tredoble totalkapasiteten og mengde som går ut i rørmarkedet samt doble båtproduksjonen, sier daglig leder ved Helgeland Plast, Stig Meisfjord.

Ny arbeidsbil?

Vi har varebiler i alle størrelser!
Ta kontakt med oss på Hemnes Bil for et tilbud.
Mercedes-Benz varebiler.
De beste velger ofte det beste.

Mercedes-Benz
Kvalitet i arbeid

Importør: Bertel O. Steen AS. www.facebook.com/MBvarebil. www.mercedes-benz.no

HEMNES BIL AS

Ranget 1, 8601 Mo i Rana, Tlf. 75 12 99 00, Salg: 976 64 080, www.hemnes-bil.no